

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 63/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetihó predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., Ku Potoku 4, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 74/2017, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 187/2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ko 5/2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 74/2017, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 187/2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ko 5/2020 (spolu ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 15. mája 2017 na okresnom súde domáhal náhrady nemajetkovej ujmy. V konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 74/2017 je žalovanou stranou Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“). Po podrobnom chronologickom opise procesných úkonov v napadnutom konaní sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že uznesením z 2. augusta 2019 okresný súd rozhodol o postúpení veci krajskému súdu ako správneho súdu v zmysle § 18 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“). Spis bol na krajskom súde vedený pod sp. zn. 1 S 187/2019 a následne 5. februára 2020 postúpený najvyššiemu súdu s cieľom rozhodnúť o vecnej príslušnosti na konanie o podanej žalobe sťažovateľa.

3. Podľa sťažovateľa je napadnuté konanie poznačené predovšetkým nečinnosťou a nesústredenou činnosťou okresného súdu. Z dôvodu nesprávneho postupu okresného súdu v súvislosti s postúpením veci krajskému súdu a následne najvyššiemu súdu došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom, pričom ku dňu podania ústavnej sťažnosti

nebolo vo veci po 3 a pol roku nielen právoplatne rozhodnuté, ale nebolo nariadené ani jedno pojednávanie. Napadnuté konanie nie je poznačené zložitou veci, aj keď predmet sporu je do určitej miery špecifický. Podľa názoru sťažovateľa prietahy v napadnutom konaní spôsobil aj krajský súd, ktorý vec postúpil najvyššiemu súdu až po 6 mesiacoch, a taktiež najvyšší súd, ktorý ani po 9 mesiacoch ku dňu podania ústavnej sťažnosti v spore o vecnú príslušnosť nerozhodol.

4. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp.zn 6C/74/2017, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp.zn. 1S/187/2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp.zn. 1 Ko/5/2020 porušené.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp.zn. 1 Ko/5/2020 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.500 €, ktoré sú mu Okresný súd Stará Ľubovňa, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Stará Ľubovňa, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 375,24 €... dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnú neopodstatnenosť ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

15. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľ odôvodňuje porušenie práv zaručených ústavou a dohovorom v časti o prerokovaní veci bez zbytočných prietáhov, resp. prejednaní záležitosti v primeranej lehote, a to v kontexte s nečinnosťou a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ale aj postupom krajského súdu a najvyššieho súdu.

16. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (napr. IV. ÚS 105/07, III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

17. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

18. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, I. ÚS 188/2019, II. ÚS 238/2020).

19. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

(napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, body 58 a 69; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok ESLP zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

20. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, III. ÚS 372/09). Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Postup dotknutého súdu sa teda nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

21. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu na základe argumentov sťažovateľa v ústavnej sťažnosti a skutočností zistených ústavným súdom dopytom na okresnom súde a krajskom súde konštatuje, že okresný súd v napadnutom konaní konal v zásade plynulo. Okresný súd 21. septembra 2017 vyzval sťažovateľa na presnú špecifikáciu požadovanej náhrady škody a predloženie dôkazov preukazujúcich dôvodnosť žaloby. Sťažovateľ na výzvu reagoval podaním zo 17. októbra 2017. Okresný súd 18. mája 2018 doručil sťažovateľovi vyjadrenie žalovanej k žalobe, na ktoré sťažovateľ reagoval písomným vyjadrením z 30. mája 2018. Až v tomto štádiu konania možno zaznamenať ojedinelú nečinnosť okresného súdu, ktorý následne uznesením

z 2. augusta 2019 rozhodol o postúpení veci krajskému súdu ako súdu správneho v zmysle Správneho súdneho poriadku.

Okresný súd postúpil spis krajskému súdu 22. augusta 2019. Vec bola následne na krajskom súde a najvyššom súde 16 mesiacov, pričom obdobie konania vedeného krajským súdom a najvyšším súdom nemožno pričítať na vrub okresnému súdu, ktorý dĺžku jeho trvania žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť.

22. K samotnej dĺžke napadnutého konania ústavný súd podotýka, že ju vo vzťahu k okresnému súdu zatiaľ nemožno považovať za takú, ktorá by bola zjavne neprimeraná. Okresnému súdu mohol ústavný súd vytknúť iba nesústredený postup týkajúci sa postúpenia veci krajskému súdu v súvislosti s určením vecnej príslušnosti súdu, avšak tento zistený ojedinelý prieťah v napadnutom konaní nemá charakter takého ústavne významného pochybenia v postupe okresného súdu, na základe ktorého by reálne mohol ústavný súd dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Skutočnosť, ktorú ústavný súd pri rozhodovaní vo veci ústavnej sťažnosti zohľadnil, spočíva v samotnom predmete sporu. Sťažovateľ si uplatnil nárok na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom žalovanej pri implementácii pravidla úniového práva do slovenského právneho poriadku. V danom prípade vzhľadom na špecifický predmet sporu ide o právne zložitejšiu vec.

23. V danej veci ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu nebol síce optimálny, avšak formulovaný záver okresného súdu o svojej vecnej nepríslušnosti na konanie o žalobe sťažovateľa korigovaný krajským súdom a najvyšším súdom ústavný súd nepovažuje v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci za pochybenie takej intenzity, na základe ktorého by bolo možné dospieť reálne po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie k záveru o tom, že v dôsledku tohto pochybenia došlo v napadnutom konaní k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. V súvislosti s namietaným postupom krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd zistil, že vec bola krajskému súdu postúpená okresným súdom 22. augusta 2019. Krajský súd po posúdení veci vyslovil nesúhlas s postúpením veci a v zmysle § 18 ods. 4 SSP predložil 5. februára 2020 (teda po necelých šiestich mesiacoch) spis na rozhodnutie senátu najvyššieho súdu. Ústavný súd konštatuje, že lehota na rozhodnutie pred krajským súdom nebola neprimeraná.

25. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom najvyššieho súdu a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania vedeného pod sp. zn. 1 Ko 5/2020 sa na najvyššom súde začalo 5. februára 2020 jeho predložením veci na rozhodnutie o vecnej príslušnosti.

Dňa 25. novembra 2020, teda po necelých 10 mesiacoch, najvyšší súd uznesením rozhodol, že vecne príslušným súdom na konanie o žalobe sťažovateľa je okresný súd.

Ústavný súd nevyhodnotil dĺžku konania pred najvyšším súdom za nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadal predovšetkým na celkovú dobu trvania posudzovaného konania (3 roky a 8 mesiacov), ktorú aj s ohľadom na judikatúru ESĽP nehodnotí ako spôsobilú bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti. Do úvahy ústavný súd zobral aj predmet sporu (náhrada nemajetkovej ujmy), ktorý, aj keď je pre samotného sťažovateľa nepochybne dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

27. Na základe uvedeného ústavný súd aj preto nevyhodnotil doterajšiu dĺžku napadnutého konania pred okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom za nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a s právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a dospel k záveru, že doterajšia dĺžka napadnutého konania nesignalizuje nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv.

28. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

30. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom ustanovených náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2021

Peter Molnár
predseda senátu